

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه

ادله حجیت خبر واحد از قرآن

جلسه ۳۲۷

استاد نجار زاده

مقدمه

آیاتی که دال بر حجیت خبر واحد هستند:

• آیه اول: (آیه نبأ): «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا

عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ». حجرات / ۶

برای بیان نحوه استدلال به این آیه، باید برخی الفاظ آن را شرح دهیم:

۳- الجهالة: اسم مصدر یا مصدر دوم جهل است و معنای آن نزد اهل لغت این است: کسی

کاری را بدون علم انجام دهد و آن را مقابل علم دانسته‌اند یا به تقابل تضاد یا به تقابل

نقیض؛ اما اصح این است که تقابل از نوع ملکه و عدم ملکه باشد.

اما حسب تتبع ما، جهل معنای وسیع‌تر از آن دارد که فقط در مقابل علم باشد و در اصل

لغت، در معنایی مقابل حکمت و تعقل و رویت است و تقریباً معنای سفاهت یا کار سفیهانه

را می‌رساند.

بنابراین، معنای جهالت یعنی: انجام دادن کاری بدون حکمت، تعقل و بصیرت که لازمه‌اش

عاداتاً، عدم اصابت به واقع و حق است.

بعد از اینکه معنای این کلمات و الفاظ مشخص شد، معنای آیه مشخص می‌شود که دلالت دارد بر اینکه

شان خبر این است که تصدیق شده و به آن عمل شود بین مردم؛ وگرنه دلیلی نداشت که خداوند متعال، از

عمل به خبر فاسق نهی کند؛ پس درواقع خداوند متعال، به مومنین تذکر می‌دهد که هر خبری را تصدیق و

أخذ نکنند بلکه اگر فاسقی خبری آورد، بدون تبیین و تحقیق، آن را تصدیق نکنند.

بنابراین آیه، به حسب مفهوم، دلالت دارد بر اینکه توقع می‌رود خبر عادل تصدیق شود و نیازی به احتیاط

و کناره‌گیری از آن نیست و لازمه‌ی این امر این است که خبر عادل، حجت باشد.